

Laikina versija

TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2018 m. liepos 11 d.(*)

„Valstybės įsipareigojimų nevykdymas – Socialinė apsauga – Reglamentas (EB) Nr. 883/2004 – 11, 12 straipsniai ir 76 straipsnio 6 dalis – Reglamentas (EB) Nr. 987/2009 – 5 straipsnis – Darbuotojo komandiravimas – Priklausymas socialinio draudimo sistemai – Kova su sukčiavimu – A1 pažyma – Valstybės narės, kur vykdoma profesinė veikla, atsisakymas pripažinti sukčiavimo ar piktnaudžiavimo atvejų“

Byloje C-356/15

dėl 2015 m. liepos 13 d. pagal SESV 258 straipsnį pareikšto ieškinio dėl įsipareigojimų nevykdymo

Europos Komisija, atstovaujama D. Martin, nurodžiusi adresą dokumentams teikti
Liuksemburge,

ieškovė,

palaikoma

Airijos, atstovaujamos E. Creedon, M. Browne, G. Hodge ir A. Joyce, padedamą BL M. C. Toland,
įstojusios į bylą šalies,
prieš

Belgijos Karalystę, atstovaujamą L. Van den Broeck ir M. Jacobs, padedamą advokato P. Paepe,
atsakovę,

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J. L. da Cruz Vilaça, teisėjai E. Levits, A. Borg Barthet, M. Berger (pranešėja) ir F. Biltgen,

generalinis advokatas H. Saugmandsgaard Øe,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinį proceso dalį,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Savo ieškiniu Europos Komisija prašo Teisingumo Teismo pripažinti, kad priimdama 2012 m. gruodžio 27 d. ?statymo programos (*Moniteur belge*, 2012 m. gruodžio 31 d., p. 88860, toliau – ?statymas programa) 23 ir 24 straipsnius Belgijos Karalyst? ne?vykdo ?sipareigojim? pagal 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 883/2004 d?l socialin?s apsaugos sistem? koordinavimo (OL L 166, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvi? k., 5 sk., 5 t., p. 72), iš dalies pakeisto 2012 m. geguž?s 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 465/2012 (OL L 149, 2012, p. 4) (toliau – Reglamentas Nr. 883/2004), 11, 12 straipsnius ir 76 straipsnio 6 dal?, 2009 m. rugs?jo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 987/2009, nustatan?io Reglamento Nr. 883/2004 ?gyvendinimo tvark? (OL L 284, 2009, p. 1), 5 straipsn? ir 2009 m. birželio 12 d. Socialin?s apsaugos sistem? koordinavimo administracin?s komisijos sprendim? d?l dialogo ir taikinimo proced?ros, susijusios su dokument? galiojimu, taikytin? teis?s akt? nustatymu ir paslaug? teikimu pagal Reglament? Nr. 883/2004, nustatymo (OL C 106, 2010, p. 1, toliau – Sprendimas Nr. A1).

Teisinis pagrindas

S?jungos teis?

Reglamentas Nr. 883/2004

2 Reglamento Nr. 883/2004 5, 8, 15 ir 17 konstatuojamosiose dalyse numatyta:

„(5) Tokiu koordinavimu b?tina Bendrijoje garantuoti vienod? poži?r? ? atitinkamus asmenis pagal skirtingus nacionalinius teis?s aktus.

<...>

(8) Bendrasis vienodo poži?rio principas yra ypa? svarbus darbuotojams, negyvenantiems toje valstyb?je nar?je, kurioje jie dirba, tarp j? ir pasienio darbuotojams.

<...>

(15) Bendrijoje judantiems asmenims b?tina taikyti tik vienos valstyb?s nar?s socialin?s apsaugos sistem?, kad taikant nacionalinius teis?s aktus b?t? išvengta sutapim? ir d?l to susiklostan?i? sud?ting? situacij?.

<...>

(17) Siekiant kiek galima labiau garantuoti vienod? poži?r? ? visus valstyb?s nar?s teritorijoje dirban?ius asmenis, reikia nustatyti, kad pagal bendr? taisykl? jiems taikomi tos valstyb?s nar?s, kurioje atitinkamas asmuo dirba pagal darbo sutart? arba savarankiškai, teis?s aktai.“

3 Šio reglamento 11 straipsnio „Bendrosios taisykl?s“ 1 ir 3 dalyse nustatyta:

„1. Asmenims, kuriems taikomas šis reglamentas, taikomi tik vienos valstyb?s nar?s teis?s aktai. Tie teis?s aktai taikomi remiantis šioje antraštin?je dalyje numatytais nuostatomis.

<...>

3. Laikantis 12–16 straipsni? nuostat?:

a) vienoje valstyb?je nar?je pagal darbo sutart? arba savarankiškai dirbantiems asmenims taikomi tos valstyb?s teis?s aktai;

<...>“

4 Šio reglamento 12 straipsnio „Specialios taisyklės“ 1 dalyje numatyta:

„Asmeniui, kuris dirba pagal darbo sutartį valstybėje narėje darbdaviui, kuris joje paprastai vykdo savo veiklą, ir kurį tas darbdavys išsiunčia į kitą valstybę narę dirbti tam darbdaviui, toliau taikomi pirmosios valstybės narės teisės aktai, su sąlyga, kad numatyta tokio darbo trukmė neviršija 24 mėnesių ir jis nesiunčiamas pakeisti kito komandiriuoto asmens.“

5 Reglamento Nr. 883/2004 76 straipsnio „Bendradarbiavimas“ 6 dalyje nustatyta:

„Iškilus sunkumų aiškinant arba taikant šį reglamentą, kurie gali kelti pavojų pagal jį asmeniui suteiktoms teisėms, kompetentingos valstybės narės arba atitinkamo asmens gyvenamosios valstybės narės įstaiga kreipiasi į atitinkamos (-ų) valstybės (-ių) narės (-ių) įstaigą (-as). Jeigu sprendimo nerandama per pagrįstą laikotarpį, atitinkamos valdžios institucijos gali prašyti Administracinės komisijos įsikišti.“

Reglamentas Nr. 987/2009

6 Reglamento Nr. 987/2009 2 konstatuojamojoje dalyje nustatyta:

„Glaudesnis ir veiksmingesnis socialinės apsaugos įstaigų bendradarbiavimas yra svarbiausias veiksnys siekiant, kad asmenys, kuriems taikomas Reglamentas (EB) Nr. 883/2004, galėtų pasinaudoti savo teisėmis kuo greičiau ir optimaliausiomis sąlygomis.“

7 Šio reglamento 5 straipsnyje „Kitoje valstybėje narėje išduotą dokumentą ir patvirtinamąjį rodymą teisinė galia“ numatyta:

„1. Valstybių narių įstaigos priima kitos valstybės narės įstaigos išduotus asmens padėtų liudijamąjį dokumentus, reikalingus pagrindiniam reglamentui ir įgyvendinimo reglamentui taikyti, ir patvirtinamuosius rodymus, kurių pagrindu tie dokumentai buvo išduoti, nebent valstybės narė, kurioje jie buvo išduoti, juos anuliuotų arba paskelbtų negaliojančiais.“

2. Kilus abejonėms dėl dokumento galiojimo arba dėl duomenų, kuriais grindžiami jame išdėstyti teiginiai, tikslumo, dokumentą gaunanti valstybės narės įstaiga prašo dokumentą išdavusią įstaigą suteikti reikiamą tikslesnę informaciją, o tam tikrais atvejais anuliuoti tą dokumentą. Išdavusi įstaiga persvarsto dokumento išdavimo pagrindą ir prireikus jį anuliuoja.

3. Vadovaujantis 2 dalimi, tais atvejais, kai kyla abejonė dėl atitinkamo asmens pateiktos informacijos, dokumentą ar patvirtinamąjį rodymą galiojimo ar faktų, kuriais pagrįsta juose pateikta informacija, tikslumo, buvimo vietos ar gyvenamosios vietos įstaiga kompetentingos įstaigos prašymu, jeigu tai įmanoma, atlieka reikiamą tokios informacijos ar dokumento patikrinimą.

4. Jei atitinkamoms įstaigoms nepavyksta susitarti, ne anksčiau kaip po mėnesio nuo tos dienos, kurią dokumentą gavusi įstaiga pateikė prašymą, per kompetentingas valdžios institucijas gali būti kreipiamasi į Administracinę komisiją. Administracinė komisija mėginą išspręsti klausimą per šešis mėnesius nuo dienos, kurią ji buvo kreiptasi.“

8 Reglamento Nr. 987/2009 6 straipsnio „Laikinas teisės aktų taikymas ir laikinas išmokų skyrimas“ 1 dalyje nustatyta:

„Išskyrus atvejus, kai įgyvendinimo reglamente numatyta kitaip, jei dviejų arba daugiau valstybių

nari? ?staigos ar valdžios institucijos nesutaria dėl to, kurie teis?s aktai taikomi, atitinkamam asmeniui laikinai taikomi vienos iš t? valstybi? nari? teis?s aktai, pirmumo tvark? nustatant taip:

a) valstyb?s nar?s, kurioje asmuo faktiškai dirba pagal darbo sutart? arba savarankiškai, teis?s aktai, jei asmuo pagal darbo sutart? arba savarankiškai dirba tik vienoje valstyb?je nar?je;

<...>“

9 Sprendime Nr. A1 nustatyta dialogo ir taikinimo proced?ra, taikoma, kai kyla abejoni? dėl dokumento galiojimo ar patvirtinamojo ?rodymo tikrumo arba kai skiriasi valstybi? nari? nuomon?s dėl taikytinos teis?s nustatymo ar dėl to, kokia ?staiga turi mok?ti išmokas.

Belgijos teis?

10 ?statymo programos 3 antraštin?s dalies 1 skyriuje „Socialinis suk?iavimas ir teisingas teis?s taikymas“ ?tvirtintos nuostatos dėl kovos su suk?iavimu komandiruoiant. Šio skyriaus antrame skirsnyje „Piktnaudžiavimas teise“ yra ?statymo programos 22–25 straipsniai.

11 Šio ?statymo 22 straipsnyje numatyta:

„Šiame skirsnyje:

1° „Europos koordinavimo reglamentai“:

a) 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialin?s apsaugos sistem? taikymo pagal darbo sutart? dirbantiems asmenims ir j? šeimos nariams, judantiems Bendrijoje [(OL L 149, 1971, p. 2; 2004 m. specialusis leidimas lietuvi? k., 5 sk., 1 t., p. 35)], II antraštin? dalis;

b) 1972 m. kovo 21 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 574/72, nustatan?io [Reglamento Nr. 1408/71] ?gyvendinimo tvark? [(OL L 74, 1972, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvi? k., 5 sk., 1 t., p. 83)], III antraštin? dalis;

c) 2003 m. geguž?s 14 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 859/2003, išple?iantis Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 ir Reglamento (EEB) Nr. 574/72 nuostat? taikym? tre?i?j? šali? pilie?iams, kuriems jos dar netaikomos dėl j? pilietyb?s [(OL L 124, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvi? k., 5 sk., 4 t., p. 317)];

d) [Reglamento Nr. 883/2004] II antraštin? dalis;

e) [Reglamento Nr. 987/2009] II antraštin? dalis;

f) 2010 m. lapkri?io 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1231/2010, kuriuo išple?iamas Reglamento (EB) Nr. 883/2004 ir Reglamento (EB) Nr. 987/2009 taikymas tre?i?j? šali? pilie?iams, kuriems tie reglamentai dar netaikomi tik dėl j? pilietyb?s [(OL L 344, 2010, p. 1)];

2° „Praktinis vadovas“: Administracin?s komisijos parengtas darbuotojams Europos S?jungos, Europos ekonomin?s erdv?s ir Šveicarijos teritorijoje taikytinos teis?s nustatymo praktinis vadovas;

3° „Administracin? komisija“: Socialin?s apsaugos sistem? koordinavimo administracin? komisija;

<...>“

12 Įstatymo programos 23 straipsnyje nustatyta:

„Piktnaudžiavimas koordinavimo reglamentų normomis, nustatančiomis taikytiną teisę, yra tada, kai pagal darbo sutartį ar savarankiškai dirbančiam asmeniui koordinavimo reglamentų nuostatos taikomos esant situacijai, kai nevykdytos reglamentuose nustatytos ir Praktiniame vadove ar Administracinės komisijos sprendimuose patikslintos sąlygos, siekiant apeiti Belgijos socialinio draudimo teisės aktus, kurie būtų taikomi esant tokiai situacijai, jei būtų tinkamai laikytasi minėtų reglamentų ir administracinės teisės normų.“

13 Įstatymo programos 24 straipsnyje nustatyta:

„§ 1. Jeigu nacionalinis teismas, viešojo socialinio draudimo tarnyga ar socialinis inspektorius nustato šiame skyriuje nurodytą piktnaudžiavimą, atitinkamam pagal darbo sutartį ar savarankiškai dirbančiam asmeniui taikomi Belgijos socialinio draudimo teisės aktai, jei šie teisės aktai turėtų būti taikomi pagal 22 straipsnyje nurodytas reglamentų ir administracinės teisės nuostatas.

§ 2. Belgijos socialinio draudimo teisės aktai taikomi nuo pirmos dienos, kai vykdytos jį taikymo sąlygos, atsižvelgiant į 1969 m. birželio 27 d. Įstatymo, kuriuo peržiūrėtas 1944 m. gruodžio 28 d. Dekretas Įstatymas dėl darbuotojų socialinio draudimo, 42 straipsnio pirmos pastraipos antrame sakinyje ir 1967 m. liepos 27 d. Karaliaus dekreto Nr. 38, kuriame nustatytas savarankiškai dirbančių asmenų socialinis statusas, 16 straipsnyje numatytus senaties terminus.“

14 Įstatymo programos 25 straipsnyje nustatyta:

„Pareiga rodyti 23 straipsnyje minimą piktnaudžiavimą tenka institucijai ar inspektoriui, kurie remiasi šiuo piktnaudžiavimu.“

Ikiteisminis procedūra

15 2013 m. lapkričio 21 d. Komisija išsiuntė Belgijos Karalystei oficialų pranešimą dėl Įstatymo programos 23 ir 24 straipsnių nesuderinamumo su Reglamento Nr. 883/2004 11, 12 straipsniais ir 76 straipsnio 6 dalimi, Reglamento Nr. 987/2009 5 straipsniu ir Sprendimu Nr. A1.

16 Šiame pranešime Komisija kaltino Belgijos Karalystę priėmus minėtus 23 ir 24 straipsnius, pagal kuriuos kompetentingoms nacionalinėms tarnygoms leidžiama vienašališkai, nevykdant šiuose reglamentuose numatytos dialogo ir taikinimo procedūros, nuspręsti komandiruotam darbuotojui, jau turinčiam socialinį draudimą valstybėje narėje, kur jo darbdavys paprastai vykdo savo veiklą, taikyti nacionalinės socialinio draudimo teisės aktus, motyvuojant tuo, kad tos valstybės narės socialinio draudimo tarnygos pagal reglamentus Nr. 883/2004 ir Nr. 987/2009 išduotas dokumentas, patvirtinantis asmens draustumą socialiniu draudimu toje valstybėje (toliau – A1 pažyma), yra piktnaudžiavimas teise.

17 2014 m. sausio 20 d. laišku Belgijos Karalystė atsakė į 2013 m. lapkričio 21 d. oficialų pranešimą visą pirma remdamasi principu *fraus omnia corrumpit* ir draudimu piktnaudžiauti teise, kaip bendraisiais teisės principais, leidžiančiais valstybėms narėms priimti nacionalinės teisės nuostatas, nukrypstančias nuo antrinės Sąjungos teisės.

18 Be to, Belgijos vyriausybė tvirtino, kad pagal reglamentus Nr. 883/2004 ir Nr. 987/2009 valstybėms narėms leidžiama priimti vienašales priemones, kaip antai numatytas Įstatymo programos 23 ir 24 straipsniuose, jei valstybės narės mano, kad šių reglamentų taikymas lemia sukčiavimo ar piktnaudžiavimo teise atvejus.

19 2014 m. rugsėjo 25 d. Komisija pateikė Belgijos Karalystei pagrįstą nuomonę; ši atsakė 2014 m. lapkričio 24 d. laišku, kuriame taip pat pranešė Komisijai apie laikiną įstatymo programos 23 ir 24 straipsniuose numatytą priemonių taikymo sustabdymą dėl vykstančios procedūros dėl įsipareigojimų nevykdymo.

20 Komisija nebuvo patenkinta tokiu atsakymu, todėl pareiškė šį ieškinį.

21 2015 m. lapkričio 10 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi Airijai leista įstoti į bylą palaikyti Komisijos reikalavimą.

Dėl ieškinio

Dėl ieškinio priimtimumo

Dėl viso ieškinio priimtimumo

– *Šalių argumentai*

22 Visą pirmą Belgijos Karalystę pabrėžia viso ieškinio nepriimtimumą, nes Komisija neįrodė, kad nevykdyti įsipareigojimai ir, konkrečiai kalbant, kad ginčijamą įstatymo programos nuostatą neįmanoma aiškinti ir taikyti pagal Sąjungos teisės nuostatas, o savo atsakyme į pagrįstą nuomonę ji konstatavo, kad tai įmanoma.

23 Be to, anot Belgijos Karalystės, Komisijos teiginys, kad įstatymo programos 24 straipsnis aiškiai prieštarauja Reglamento Nr. 883/2004 11, 12 straipsniams ir 76 straipsnio 6 daliai ir Reglamento Nr. 987/2009 5 straipsniui, yra nepagrįstas.

24 Komisija prašo atmesti nepriimtimumu grindžiamą prieštaravimą.

– *Teisingumo Teismo vertinimas*

25 Tiesa, kad pagal jurisprudenciją Komisija turi įrodyti įsipareigojimų nevykdymą. Bet ji turi pateikti Teisingumo Teismui duomenis, reikalingus šiam įsipareigojimų nevykdymui patikrinti, ir ji negali remtis jokiais prielaidomis (2014 m. rugsėjo 4 d. Sprendimo *Komisija / Prancūzija*, C-237/12, EU:C:2014:2152, 32 punktą).

26 Vis dėlto klausimas, ar Komisija įrodė įsipareigojimų nevykdymą, svarstomas nagrinėjant ne ieškinio priimtimumą, o jo esmę (2015 m. birželio 4 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija*, C-678/13, nepaskelbtas Rink., EU:C:2015:358, 18 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

27 Todėl Belgijos Karalystės pateiktas viso ieškinio nepriimtimumu grindžiamas prieštaravimas yra nepagrįstas ir jį reikia atmesti.

Dėl kaltinimų, grindžiamų Reglamento Nr. 883/2004 11 straipsnio, Reglamento Nr. 987/2009 5 straipsnio ir Sprendimo Nr. A1 pažeidimu, priimtimumo

– *Šalių argumentai*

28 Subsidiariai Belgijos Karalystė tvirtina, kad, pirmą kaltinimą, grindžiamą Reglamento Nr. 883/2004 11 straipsnio pažeidimu, yra netikslus, nes iš ieškinio neįmanoma nustatyti, ar šis kaltinimas susijęs su visu minėtu 11 straipsniu, ar tik su jo 1 dalimi. Bet kuriuo atveju Komisija nepateikė jokio konkretaus, tikslaus ir nuoseklaus argumento, susijusio su šia 1 dalimi.

29 Antra, Belgijos Karalystė tvirtina, kad ieškinyje nurodyti argumentai, kuriais siekiama

pagrįsti kaltinimą, grindžiamą Reglamento Nr. 987/2009 5 straipsniu, susiję tik su šio straipsnio 1 dalimi. Komisija vėliau savo dublike padarė išvadą, kad pažeistos Reglamento Nr. 987/2009 5 straipsnio 2–4 dalys, remdamasi Reglamento Nr. 883/2004 76 straipsnio 6 dalies pažeidimu.

30 Trečia, dėl kaltinimo, grindžiamo Sprendimo Nr. A1 pažeidimu, Belgijos Karalystė tvirtina, kad Komisija ieškinyje tik nurodo šį sprendimą, bet nepateikia tokio pažeidimo motyvų.

31 Komisija prašo atmesti nepriimtinumą grindžiamą prieštaravimu.

– *Teisingumo Teismo vertinimas*

32 Konstatuotina, kad iš Teisingumo Teismo procedūros reglamento 120 straipsnio c punkto ir su šia nuostata susijusios jurisprudencijos matyti, kad kiekviename ieškinyje turi būti aiškiai ir tiksliai nurodytas ginčo dalykas ir pagrindas, kuriais grindžiamas ieškinys, santrauka, kad atsakovas galėtų pasirengti gynybai, o Teisingumo Teismas – vykdyti kontrolę. Darytina išvada, kad esminės faktinės aplinkybės ir teisiniai pagrindai, kuriais grindžiamas ieškinys, turi būti nuosekliai ir suprantamai išdėstyti paties ieškinio tekste ir kad jame pateikiamus reikalavimus reikia suformuluoti nedviprasmiškai, siekiant išvengti, kad Teisingumo Teismas nepriimtų sprendimo *ultra petita* arba apskritai nespręstų dėl kaltinimo (šiuo klausimu žr. 2016 m. birželio 2 d. Sprendimo *Komisija / Nyderlandai*, C-233/14, EU:C:2016:396, 32 ir 34 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

33 Teisingumo Teismas taip pat yra nusprendęs, kad pagal SESV 258 straipsnį pareiškime ieškinyje turi būti nuosekliai ir tiksliai išdėstyti kaltinimai, leidžiantys valstybei narei ir Teisingumo Teismui tiksliai suprasti Sąjungos teisės pažeidimo, kuriuo kaltinama, apimtį, kad ši valstybė galėtų veiksmingai pasinaudoti savo gynybos priemonėmis ir kad Teisingumo Teismas galėtų patikrinti, ar nevykdyti nurodyti įsipareigojimai (2016 m. birželio 2 d. Sprendimo *Komisija / Nyderlandai*, C-233/14, EU:C:2016:396, 33 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

34 Konkrečiau kalbant, Komisijos ieškinyje turi būti nuosekliai ir išsamiai išdėstytos priežastys, dėl kurių Komisija yra įsitikinusi, jog atitinkama valstybė narė nevykdė vieno iš įsipareigojimų pagal Sutartį (2016 m. birželio 2 d. Sprendimo *Komisija / Nyderlandai*, C-233/14, EU:C:2016:396, 35 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

35 Nagrinėjamo atveju Komisijos ieškinys atitinka ankstesniuose punktuose primintoje jurisprudencijoje keliamus reikalavimus.

36 Pirma, dėl kaltinimo, grindžiamo Reglamento Nr. 883/2004 11 straipsnio pažeidimu, priimtumo pasakytina, jog iš ieškinio reikalavimų ir jame pateiktų kaltinimų aiškiai matyti, kad Komisijos ieškinio dalykas yra statymo programos 23 ir 24 straipsnių nesuderinamumas su daugeliu Sąjungos teisės normų, reglamentuojančių darbuotojų komandiravimą. Komandiruotų darbuotojų situacija reglamentuojama šio reglamento 12 straipsnio 1 dalyje, kurioje, kiek tai susiję su šia darbuotojų kategorija, įgyvendinamas šiame reglamente tvirtintas principas, kad asmenims, patenkantiems šio reglamento taikymo sritį, taikomi tik vienos valstybės narės teisės aktai. Šis principas tvirtintas Reglamento Nr. 883/2004 11 straipsnio 1 dalyje. Šio straipsnio 2–5 dalys nesusijusios su komandiruotų darbuotojų situacija.

37 Nors savo ieškinyje Komisija bendrai nurodė minėto reglamento 11 straipsnį, konstatuotina, kad šiame ieškinyje aiškiai pateiktos faktinės ir teisinės aplinkybės, kuriomis jis grindžiamas. Tiek iš išteisinio procedūros (visų pirma iš Komisijos Belgijos Karalystei adresuotos pagrįstos nuomonės), tiek iš ieškinyje nurodyto teisinio pagrindo ir motyvų matyti, kad šios institucijos nurodytas įsipareigojimas pagal šį straipsnį nevykdymas siejamas tik su viena šio straipsnio dalimi.

38 Be to, iš Belgijos Karalystės pateiktą atsiliepimą matyti, kad ji atsakė į kaltinimą, grindžiamą Reglamento Nr. 883/2004 11 straipsnio 1 dalies pažeidimu. Taigi akivaizdu, kad Belgijos Karalystė negalėjo pagrįstai klysti dėl to, kad Komisijos kaltinimai susiję su šio straipsnio 1 dalimi, ir galėjo veiksmingai atsakyti į šiuos kaltinimus.

39 Antra, kiek tai susiję su kaltinimo, grindžiamo Reglamento Nr. 987/2009 5 straipsnio pažeidimu, priimtinumu, primintina, kad Reglamento Nr. 883/2004 76 straipsnio 6 dalyje nustatyta bendra valstybių narių pareiga bendradarbiauti iškilus sunkumų aiškinant arba taikant šį reglamentą, įskaitant kreipimąsi į Administracinę komisiją.

40 Reglamento Nr. 987/2009 5 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad valstybių narių įstaigos turi priimti kitos valstybės narės įstaigos išduotus asmens padėtį liudijančius dokumentus, reikalingus reglamentams Nr. 883/2004 ir Nr. 987/2009 taikyti, ir patvirtinamuosius rodymus, kuriais remiantis tie dokumentai buvo išduoti. Reglamento Nr. 987/2009 5 straipsnio 2–4 dalyse aprašyta atitinkamų institucijų dialogo ir taikinimo procedūra, kurios turi laikytis valstybių narės, abejojanti dėl dokumento galiojimo arba dėl duomenų, kuriais grindžiami jame išdėstyti teiginiai, tikslumo. Taigi šiose nuostatose patikslinta valstybių narių kompetentingų institucijų bendros pareigos bendradarbiauti, numatytos Reglamento Nr. 883/2004 76 straipsnio 6 dalyje, apimtis.

41 Šiuo aspektu konstatuotina, kad ieškinio 10 punkte Komisija priminė Reglamento Nr. 987/2009 5 straipsnio 1 dalies ir Reglamento Nr. 883/2004 76 straipsnio 6 dalies turinį. Be to, iš pateikto ieškinio pagrindo ir ieškinio motyvų aiškiai matyti, kad Belgijos Karalystė kaltinama nevykdžiusi pareigos laikytis Reglamento Nr. 883/2004 76 straipsnio 6 dalyje tvirtintų principų, patikslintų Reglamento Nr. 987/2009 5 straipsnyje. Galiausiai iš dokumentų, kuriais apsieista per išteisinio procedūrą, visų pirma iš Komisijos Belgijos Karalystei adresuotos pagrįstos nuomonės, ir iš Komisijos ieškinio matyti, kad ši institucija remiasi šios valstybės įsipareigojimu pagal visą Reglamento Nr. 987/2009 5 straipsnį nevykdymu.

42 Taigi akivaizdu, kad, viena vertus, Belgijos Karalystė negalėjo pagrįstai klysti dėl Komisijos kaltinimų minėto reglamento viso 5 straipsnio pažeidimu dalyko ir galėjo veiksmingai į juos atsakyti ir, kita vertus, argumentas dėl šios nuostatos sąsajos su Reglamento Nr. 883/2004 76 straipsnio 6 dalimi nebuvo pateiktas per vėlai.

43 Trečia, dėl kaltinimo, grindžiamo Sprendimo Nr. A1 pažeidimu, priimtinumo konstatuotina, kad savo ieškinio 11 punkte Komisija cituoja Teisingumo Teismo jurisprudenciją dėl A1 pažymos ir nusako ieškinio dalyką ir jo apimtį. Be to, išnagrinėjus visus šiame ieškinyje, visų pirma, jo 10–12 punktuose, pateiktus argumentus, matyti, kad Komisija nurodė motyvus, kuriais remdamasi kaltina šią valstybę narę nesilaikius Sprendime Nr. A1 numatytą procedūrą.

44 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, matyti, kad Belgijos Karalystės pateiktas prieštaravimas, grindžiamas kaltinimu, susijusi su Reglamento Nr. 883/2004 11 straipsnio, Reglamento Nr. 987/2009 5 straipsnio ir Sprendimo Nr. A1 pažeidimu, nepriimtinumu, yra nepagrįstas ir jį reikia atmesti.

45 Todėl ieškinys yra priimtinas.

Dėl esmės

Šalių argumentai

46 Pirmiausia Komisija savo ieškinyje primena, kad Reglamento Nr. 883/2004 11 straipsnyje tvirtintas pagrindinis principas, pagal kurį asmenims, kuriems taikomas šis reglamentas, iš principo taikomi tik vienos valstybės narės teisės aktai. Kiek tai susiję su komandiruotais darbuotojais, Komisija pabrėžia, kad jiems, remiantis Reglamento Nr. 883/2004 12 straipsnyje tvirtinta taisykle, ir toliau taikomi valstybės narės, kur jie paprastai vykdo veiklą, teisės aktai; ši valstybė narė turi išduoti tokiems darbuotojams A1 pažymą, patvirtinančią jų draustumą šioje valstybėje narėje.

47 Šiuo klausimu Komisija pažymi, kad Reglamento Nr. 987/2009 5 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog valstybių narių steigtos turi priimti kitos valstybės narės kompetentingos institucijos išduotus dokumentus, nebent valstybė narė, kurioje jie buvo išduoti, juos anuliavo arba paskelbė negaliojančiais.

48 Ji prideda, kad, kilus sunkumų dėl Reglamento Nr. 883/2004 aiškinimo ir taikymo, galinčių pakentti asmenis, kuriems jis taikomas, teisėmis, šio reglamento 76 straipsnyje numatyta, kad valstybės narės, kuri komandiruotas darbuotojas, kompetentinga institucija susisieikia su kilmės valstybės narės kompetentinga institucija ir, jeigu per protingą terminą nerandamas sprendimas, gali kreiptis į Administracinę komisiją.

49 Be to, 2006 m. sausio 26 d. Sprendime *Herbosch Kiere* (C-2/05, EU:C:2006:69, 24 ir 25 punktai) Teisingumo Teismas yra patvirtinęs, kad A1 pažyma tiek, kiek ji preziumuoja komandiruotą darbuotoją draustumo pagal valstybės narės, kurioje steigta juos komandiravusi įmonė, socialinės apsaugos sistemos teisėtumą, yra privaloma valstybės narės, kuri komandiruoti šie darbuotojai, kompetentingai steigai ir būtinai reiškia, kad jiems negali būti taikoma pastarosios valstybės narės sistema.

50 Anot Komisijos, iš šios jurisprudencijos darytina išvada, kad statymo programos 23 ir 24 straipsnių priėmimas prieštarauja Reglamento Nr. 883/2004 11, 12 ir 76 straipsniams ir Reglamento Nr. 987/2009 5 straipsnio 1 daliai, kaip jas išaiškino Teisingumo Teismas.

51 Dėl per ikiteisminę procedūrą pateikto Belgijos Karalystės argumento, kad ši valstybė narė privalo priimti tokias nacionalinės teisės nuostatas dėl iš principo *fraus omnia corrumpit* ir bendrojo draudimo piktnaudžiauti teise kylančių reikalavimų, Komisija tvirtina, kad pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją kilus tarimų dėl piktnaudžiavimo ar sukčiavimo valstybės narės patiria didelį spaudimą. Todėl tam, kad Sąjungos piliečiai negalėtų pasinaudoti Sąjungos teisės nuostatomis, valstybių narių teismai turėtų ne tik atsižvelgti į piktnaudžiavimą ar sukčiavimą kiekvienu konkrečiu atveju, bet ir remtis objektyviomis aplinkybėmis ir įvertinti tokias elgesį atsižvelgdami į atitinkamomis Sąjungos teisės nuostatomis siekiamus tikslus.

52 Tačiau Komisija tvirtina, kad šio sprendimo 50 punkte minėti nuostatose aiškiai ir detalai reglamentuojama bendradarbiavimo tvarka kilus tarimų dėl sukčiavimo ar piktnaudžiavimo, todėl nereikia nukrypti nuo Sąjungos teisės nuostatų pagal principą *fraus omnia corrumpit*.

53 Be to, anot šios institucijos, bendrasis teisinio saugumo principas reikalauja, kad tol, kol A1 pažymos nepanaikino ar nepaskelbė negaliojančia jį išdavusios valstybės narės institucijos, ši pažyma yra privaloma valstybės narės, kuri komandiruoti atitinkami darbuotojai, socialinės

apsaugos institucijoms ir teismams, kiek ši pažyma patvirtina ši? darbuotoj? priklausym? valstyb?s nar?s, kur ?sisteigusi juos komandiravusi ?mon?, socialin?s apsaugos sistemai. Vienašališkas ?statymo programos 23 ir 24 straipsni? pri?mimas pažeidžia š? princip? ir valstybi? nari? lojalaus bendradarbiavimo princip?, ?tvirtint? ESS 4 straipsnio 3 dalyje.

54 D?l t? paži? priežas?i? Komisija nepitaria Belgijos Karalyst?s argumentui, jog vien d?l to, kad reglamentuose Nr. 883/2004 ir Nr. 987/2009 ?tvirtinta speciali dialogo ir taikinimo proced?ra kilus ?tarim? d?l suk?iavimo ar piktnaudžiavimo, negalima atimti valstybi? nari? galimyb?s kovoti su suk?iavimu ar piktnaudžiavimu kitomis priemon?mis.

55 Airija, ?stojusi ? byl? palaikyti Komisijos reikalavim?, vis? pirma pažymi, kad min?tuose reglamentuose ?tvirtinta taikytinos teis?s nustatymo sistema, pagal kuri? paisoma teisinio saugumo principo ir kuri grindžiama tuo, kad taikomi tik vienos valstyb?s teis?s aktai ir kad pripaž?stama A1 pažyma. Be to, numatyta gin?? sprendimo sistema.

56 D?l principo *fraus omnia corrumpit* Airija teigia, kad pagal š? bendr?j? S?jungos teis?s princip? neleidžiama netaikyti aiški? ir nedviprasmišk? nuostat?, jei negin?ijamas j? galiojimas; priešingu atveju b?t? pažeistas teisinio saugumo principas.

57 Savo atsiliepime ? ieškin? Belgijos Karalyst? pirmiausia patikslina, kad piktnaudžiavimo Europos koordinavimo reglament? normomis, nustatan?iomis taikytin? teis?, s?voka, apibr?žta ?statymo programos 23 straipsnyje, apima material?j? ir ty?ios elementus.

58 Pavyzdžiui, „piktnaudžiavimu“ laikomas netikr? A1 pažym? išdavimas, Belgijos rezident? komandiravimas pasibaigus j? priklausymo Belgijos socialin?s apsaugos sistemai laikotarpiui, nepertraukiamos komandiruot?s, kuri? trukm? viršija maksimal? 24 mėnesi? termin?, visiškas komandiruoto darbuotojo ir jo darbdavio tiesioginio santykio nebuvimas ir Praktiniame vadove, nurodytame ?statymo programos 22 straipsnyje, aprašytos situacijos.

59 Esant tokioms situacijoms, pagal ?statymo programos 23 straipsn? reikia ?rodyti, kad siekiama „apeiti Belgijos socialinio draudimo teis?s aktus, kurie b?t? taikomi esant tokiai situacijai, jei b?t? tinkamai laikytasi <...> reglament? ir administracin?s teis?s norm?“. Vis d?lto šis straipsnis netaikomas socialinio optimizavimo atvejais arba kai A1 pažymoje padaryta smulki? turinio klaid?.

60 Be to, Belgijos Karalyst? patikslina, kad piktnaudžiavimo, kaip jis suprantamas pagal ?statymo programos 24 straipsnio 1 dal?, ?rodym? gali b?ti pateikta tik išnagrin?jus kiekvieno konkretaus atvejo objektyvias aplinkybes.

61 Taigi Belgijos Karalyst? tvirtina, kad ?statymo programos 23 ir 24 straipsniai taikomi tik retais atvejais, kai Belgijos kompetentingoms institucijoms ar teismams pavyksta nustatyti suk?iavim?, d?l kurio išduota A1 pažyma, nors nesilaikyta Europos reglamentuose Nr. 883/2004 ir Nr. 987/2009 nustatyt? s?lyg?, siekiant išvengti pagal šias nuostatas taikytinos nacionalin?s teis?s, t. y. Belgijos teis?s. Tod?l Komisijos teiginys, kad gin?ijamomis nuostatomis siekiama panaikinti A1 pažym?, yra netikslus.

62 Belgijos Karalyst? taip pat teigia, kad valstybi? nari? dialogo d?l A1 pažym? panaikinimo nepakanka, nes esamas teisinis reguliavimas neišbaigtas ir fragmentiškas, tod?l reikalingos veiksmingos kovos su suk?iavimu priemon?s.

63 Belgijos Karalyst? taip pat primena Reglamento Nr. 883/2004 11 straipsnio 3 dalies a punkte ?tvirtinto principo, pagal kur? taikomi valstyb?s, kur asmuo dirba, teis?s aktai, ir numatytos šio principo išimties, taikomos komandiruotiems darbuotojams, svarb? ir tvirtina, kad darbuotojas, kuris suk?iaudamas pasinaudoja šia išimtimi, traktuojamas palankiau negu kiti valstyb?s nar?s,

kurioje jis dirba, teritorijoje dirbantys asmenys.

64 Belgijos Karalystė tvirtina, kad teisės normų kolizijos sistemos, įtvirtintos Reglamente Nr. 1408/71 ir perimtos Reglamente Nr. 883/2004, taikymas priklauso tik nuo suinteresuotojo darbuotojo objektyvios situacijos. Apgaulingas Reglamento Nr. 883/2004 12 straipsnio taikymas lemtų tai, kad socialiniu draudimu apdraustiems asmenims būtų suteikta pasirinkimo teisė, o tai pažeidžia kolizijos taisyklę privalomąją pobūdį.

65 Dėl bendrojo principo *fraus omnia corrumpit* Belgijos Karalystė remiasi Teisingumo Teismo jurisprudencija ir doktrina ir tvirtina, kad valstybės narės negali imtis reglamentams Nr. 883/2004 ir Nr. 987/2009 įgyvendinti skirtų priemonių, pažeidžiančių šį bendrąjį Sąjungos teisės principą. Susidūrę su sukėlavimu nacionalinės valdžios institucijos ir teismai turi galėti nedelsdami imtis taisomųjų priemonių.

66 Konkrečiau dėl kaltinimo, grindžiamo Sprendimo Nr. A1 pažeidimu, Belgijos Karalystė nurodo 1992 m. liepos 8 d. Sprendimą *Knoch* (C-102/91, EU:C:1992:303) ir tvirtina, kad šis sprendimas nėra įstatymo gali turintis aktas, todėl dėl jo negalima pareikšti ieškinio dėl įsipareigojimų nevykdymo.

67 Kiek tai susiję su kaltinimu, grindžiamu Reglamento Nr. 883/2004 11 ir 12 straipsnių pažeidimu, Belgijos Karalystė tvirtina, kad Belgijos valdžios institucijoms ir teismams leidžiama, tinkamai taikant reglamentus Nr. 883/2004 ir Nr. 987/2009, atsisakyti „leisti pasinaudoti lengvata“, suteikiama pagal Reglamento Nr. 883/2004 12 straipsnį, jei šis naudojimasis yra apgaulingas. Šiuo klausimu Belgijos Karalystė atmeta Komisijos argumentą, kad dialogo ir taikinimo procedūrų buvimas ir A1 pažymų privalomumas kliudo taikyti principą *fraus omnia corrumpit*.

68 Dėl principo, pagal kurį asmenims, kuriems taikomas Reglamentas Nr. 883/2004, taikomi tik vienos valstybės narės teisės aktai, galimo pažeidimo Belgijos Karalystė tvirtina, jog manoma, kad sukėlavimo atveju galimai kompetentinga institucija niekada neišdavė A1 pažymos, darbuotojui netaikomi šios valstybės teisės aktai ir kad iš tiesų jis negauna jokios socialinės apsaugos. Tokiu atveju nebūtų aiškaus šio principo pažeidimo. Be to, sukėlavimo atvejai lemtų nesąžiningą konkurenciją ir socialinę dempingą. Įstatymo programos 23 ir 24 straipsnių taikymas užtikrina „teisę gauti socialines pašalpas ir naudotis socialinėmis lengvatomis“, kaip tai suprantama pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 34 straipsnio 2 dalį.

69 Net jei atitinkamam asmeniui jau taikoma valstybės narės, kurioje yra pažymų išdavusi institucija, socialinė apsauga, Belgijos socialinės apsaugos taikymas nereikštų priklausymo dviem sistemoms, nes Reglamento Nr. 987/2009 6 straipsnio 1 dalies a punkte aiškiai numatyta, kad jei dvi valstybės narės nesutaria dėl to, kurie teisės aktai taikomi, atitinkamam asmeniui laikinai taikomi vienos iš tų valstybių narių teisės aktai. Tokiu atveju pirmenybė teikiama valstybės narės, kurioje asmuo faktiškai vykdo ekonominę veiklą, teisės aktams su sąlyga, kad asmuo jį vykdo tik vienoje valstybėje narėje.

70 Dėl kaltinimo, grindžiamo Reglamento Nr. 987/2009 5 straipsnio 1 dalies pažeidimu, Belgijos Karalystė teigia, kad teisės normų kolizijos sistemos, įtvirtintos Reglamente Nr. 883/2004, taikymas priklauso tik nuo suinteresuotojo darbuotojo objektyvios situacijos, todėl tuo atveju, kai Belgijos kompetentingos institucijos ar teismai nustato, kad A1 pažyma netikra ar kad toks dokumentas išduotas dėl sukėlavimo, paneigiama komandiruotų darbuotojų draustumo teisėtumo prezumpcija.

71 Be to, anot Belgijos Karalystės, Teisingumo Teismas dar nėra išreiškęs nuomonės dėl to, ar tokie dokumentai yra absoliučiai privalomi valstybės narės, kuri komandiruoti darbuotojai, socialinės apsaugos institucijoms ir teismams, net jei šie dokumentai netikri arba gauti sukėliaujant.

Taigi ji mano, kad tuo atveju, jei ?rodoma, kad A1 pažymos gautos suk?iaujant arba yra netikros, jos negali sukurti komandiruot? darbuotoj? draustumo teis?tumo prezumpcijos, tod?l negali b?ti privalomos valstyb?s nar?s, ? kuri? komandiruoti atitinkami asmenys, socialin?s apsaugos institucijoms ir teismams.

72 Galiausiai d?l kaltinimo, grindžiamo dialogo ir taikinimo proced?r?, numatyt? Reglamento Nr. 883/2004 76 straipsnio 6 dalyje ir Reglamento Nr. 987/2009 5 straipsnyje, pažeidimu, Belgijos Karalyst? gin?ija Komisijos argument?, kad ši? proced?r? taikymas yra vienintel? priemon? kovojant su suk?iavimo atvejais, nes, išskyrus kitas priemones, dialogo ir taikinimo proced?ras galima taikyti kartu.

73 Komisija dublike pakartoja ieškinyje nurodytus kaltinimus ir toliau teigia, kad pagal ?statymo programos 23 ir 24 straipsnius galima suk?iavimo atveju panaikinti A1 pažym?, taigi ši? straipsni? taikymas reiškia taikytin? teis?s akt? pasikeitim?.

74 D?l bendrojo principo *fraus omnia corrumpit* Komisija teigia, kad Teisingumo Teismas 2000 m. vasario 10 d. Sprendime *FTS* (C?202/97, EU:C:2000:75, 53 punktas) aiškiai nusprend?, kad valstyb?s nar?s negali vienašališkai nuspr?sti, kad valstyb?s nar?s, iš kurios atvyko komandiruotas darbuotojas, išduotas dokumentas susij?s su suk?iavimu.

75 D?l kaltinimo, grindžiamo Reglamento Nr. 883/2004 11 straipsnio 1 dalies ir 12 straipsnio pažeidimu, Komisija tvirtina, kad, priešingai, nei teigia Belgijos Karalyst?, Reglamento Nr. 987/2009 6 straipsnio 1 dalies a punktas taikomas tuomet, kai dar nebuvo nustatyti taikytini teis?s aktai. Šios nuostatos tikslas yra užtikrinti atitinkam? asmen? draustum? pereinamuoju laikotarpiu, o ne nustatyti antr? privalom?j? draudim? pažeidžiant Reglamento Nr. 883/2004 11 straipsnio 1 dal? ir 12 straipsn?.

76 D?l kaltinimo, grindžiamo Reglamento Nr. 883/2004 76 straipsnio 6 dalies ir Reglamento Nr. 987/2009 5 straipsnio pažeidimu, Komisija nurodo, kad savo ieškiniu siekia ne sukliudyti Belgijos Karalystei kovoti su piktnaudžiavimu ar suk?iavimu, o užtikrinti, kad b?t? laikomasi reglamentuose Nr. 883/2004 ir Nr. 987/2009 nustatyt? proced?r?. Ta?iau priimdama ?statymo programos 23 ir 24 straipsnius ir taip suteikdama sau teis? vienašališkai priimti sprendimus taikyti komandiruotiems darbuotojams Belgijos teis?s aktus d?l to, kad jos inspektoriai ir socialin?s apsaugos institucijos „patvirtino“ ar „rod?“ suk?iavim?, Belgijos Karalyst? pažeid? šiuos reglamentus ir lojalaus bendradarbiavimo princip?, kuris kaip bendrasis principas taikomas ir ?tariant suk?iavim? ar piktnaudžiavim?.

77 Galiausiai d?l Sprendimo Nr. A1 Komisija primena, kad jame detalai nustatyta dialogo ir taikinimo proced?ros, ?tvirtintos Reglamento Nr. 883/2004 76 straipsnio 6 dalyje ir Reglamento Nr. 987/2009 5 straipsnyje, taikymo tvarka. Be to, ?statymo programos 23 straipsnyje nurodyta, kad b?tina laikytis šios proced?ros. Vis d?lto, anot Komisijos, vienašal? teis?, pagal ši? nuostat?, siejam? su to paties ?statymo 24 straipsniu, suteikiama Belgijos institucijoms, leidžia Belgijos Karalystei nesilaikyti tos pa?ios proced?ros tvarkos, detalai nustatytos Sprendime Nr. A1.

78 Belgijos Karalyst? savo triplike gin?ija Komisijos pateikt? Reglamento Nr. 987/2009 6 straipsnio 1 dalies aiškinim?. Anot šios valstyb?s nar?s, iš šios nuostatos teksto negalima daryti išvados, kad ji gali b?ti taikoma tik tuomet, kai dar nenustatyti taikytini teis?s aktai. Ši nuostata taikytina tuomet, kai dviej? arba daugiau valstybi? nari? institucijos ar ?staigos nesutaria d?l to, kurie teis?s aktai taikomi. Kai kompetentingos valdžios institucijos ar teismai nori taikyti ?statymo programos 23 ir 24 straipsnius, t. y. retais atvejais, kai ?rodomas suk?iavimas, hipotetiškai atsiranda nesutarimas d?l to, kurie teis?s aktai taikomi.

79 Dėl kaltinimų, grindžiamų Reglamento Nr. 883/2004 11 bei 12 straipsniais ir 76 straipsnio 6 dalies ir Reglamento Nr. 987/2009 5 straipsnio pažeidimu, pirmiausia pažymėtina, kad Reglamento Nr. 883/2004 nuostatomis, pagal kurias nustatoma taikytina teisė, be kita ko, siekiama, kad suinteresuotiesiems asmenims būtų taikoma tik vienos valstybės narės socialinės apsaugos sistema, – taip būtų išvengta kelių nacionalinės teisės aktų taikymo ir dėl to susiklostančių sudėtingų situacijų. Šis principas išreikštas šio reglamento 11 straipsnio 1 dalyje (pagal analogiją žr. 2012 m. birželio 12 d. Sprendimo *Hudzinski ir Wawrzyniak*, C-611/10 ir C-612/10, EU:C:2012:339, 41 punktą ir 2015 m. vasario 12 d. Sprendimo *Bouman*, C-114/13, EU:C:2015:81, 33 punktą).

80 Reglamento Nr. 883/2004 12 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad šioje nuostatoje numatytomis sąlygomis komandiruotam darbuotojui taikomi valstybės narės, kurioje šio darbuotojo darbdavys vykdo savo veiklą, o ne valstybės narės, į kurią šis asmuo komandiruotas, teisės aktai.

81 Valstybės narės, kurioje darbdavys paprastai vykdo savo veiklą, kompetentingos institucijos išduoda komandiruotam darbuotojui A1 pažymą, patvirtinančią, kad jis yra apdraustas šioje valstybėje narėje.

82 Reglamento Nr. 987/2009 5 straipsnio 1 dalyje, kiek tai susiję su valstybės narės institucijos išduotų asmens patvirtinamųjų dokumentų, reikalingų reglamentams Nr. 883/2004 ir Nr. 987/2009 taikyti, ir patvirtinamųjų rodymų, kuriais remiantis tie dokumentai buvo išduoti, teisine galia, nustatyta, kad šie dokumentai yra privalomi kitų valstybių narių institucijoms, nebent valstybės narės, kurioje jie buvo išduoti, juos anuliuotų arba paskelbtų negaliojančiais.

83 Pagal Reglamento Nr. 883/2004 76 straipsnio 6 dalį, iškilus sunkumų aiškinant arba taikant šį reglamentą, kurie gali kelti pavojų pagal jį asmeniui suteiktoms teisėmis, kompetentingos valstybės narės arba atitinkamo asmens gyvenamosios valstybės narės įstaiga kreipiasi į atitinkamos valstybės narės įstaigą. Jeigu sprendimo nerandama per pagrįstą laikotarpį, atitinkamos valdžios institucijos gali prašyti Administracinės komisijos įsikišti.

84 Pažymėtina, kad Reglamento Nr. 883/2004 12 straipsnio 1 dalies turinys iš esmės sutampa su Reglamento Nr. 1408/71 14 straipsnio 1 dalies a punkto turiniu. Kadangi Reglamente Nr. 883/2004 palikta taisyklė, pagal kurią komandiruotam darbuotojui taikomi valstybės narės, kurioje jo darbdavys paprastai vykdo veiklą, teisės aktai, ir šių reglamentų tikslai sutampa, pagal analogiją reikia vadovautis Teisingumo Teismo jurisprudencija dėl Reglamento Nr. 1408/71.

85 Pagal šią jurisprudenciją valstybės narės, kurioje darbdavys paprastai vykdo savo veiklą, kompetentinga institucija A1 pažymoje skelbia, kad komandiravimo laikotarpiu komandiruotiems darbuotojams ir toliau bus taikoma jos socialinės apsaugos sistema. Taigi, remiantis principu, jog darbuotojai gali būti apdrausti tik pagal vieną socialinės apsaugos sistemą, A1 pažyma privalomai reiškia, kad negalima taikyti valstybės narės, į kurią darbuotojas komandiruotas, socialinės apsaugos sistemos (šiuo klausimu žr. 2000 m. vasario 10 d. Sprendimo *FTS*, C-202/97, EU:C:2000:75, 49 punktą ir 2006 m. sausio 26 d. Sprendimo *Herbosch Kiere*, C-2/05, EU:C:2006:69, 21 punktą).

86 ESS 4 straipsnio 3 dalyje numatytas lojalaus bendradarbiavimo principas ir Reglamento Nr. 883/2004 12 straipsnio 1 dalies bei Reglamento Nr. 987/2009 5 straipsnio 1 dalies tikslai būtų pažeisti, jeigu valstybės narės, į kurią komandiruoti darbuotojai, priimtų teisės aktus, pagal kuriuos jos institucijos galėtų vienašališkai nuspręsti, kad tokioje pažymoje nurodyti duomenys joms nėra privalomi, ir šiems darbuotojams taikyti savo socialinės apsaugos sistemą (šiuo klausimu žr. 2000

m. vasario 10 d. Sprendimo *FTS*, C-202/97, EU:C:2000:75, 52 punkt?, 2006 m. sausio 26 d. Sprendimo *Herbosch Kiere*, C-2/05, EU:C:2006:69, 23 punkt? ir 2018 m. vasario 6 d. Sprendimo *Altun ir kt.*, C-359/16, EU:C:2018:63, 38 punkt?).

87 Tod?l A1 pažyma tiek, kiek ji preziumuoja komandiruot? darbuotoj? draustumo pagal valstyb?s nar?s, kurioje ?steigta juos komandiravusi ?mon?, socialin?s apsaugos sistem? teis?tum?, i? principo privaloma valstyb?s nar?s, ? kuri? komandiruoti ?ie darbuotojai, kompetentingai institucijai (?iuo klausimu ?r. 2000 m. vasario 10 d. Sprendimo *FTS*, C-202/97, EU:C:2000:75, 53 punkt? ir 2006 m. sausio 26 d. Sprendimo *Herbosch Kiere*, C-2/05, EU:C:2006:69, 24 punkt? ir 2017 m. balandžio 27 d. Sprendimo *A?Rosa Flussschiff*, C-620/15, EU:C:2017:309, 41 punkt?).

88 Prie?ingas sprendimas pažeist? princip?, jog pagal darbo sutart? dirbantys darbuotojai draudžiami pagal vien? socialin?s apsaugos sistem?, taip pat apsunkint? taikytinos sistemos nustatym? ir tod?l pažeist? teisin? saugum?. I? tikro, kai sud?tinga nustatyti taikytin? sistem?, kiekviena i? dviej? atitinkam? valstybi? nari? kompetenting? institucij? b?t? priversta manyti, kad taikytina jos socialin?s apsaugos sistema, o atitinkamiems darbuotojams atsirast? ?ala (2006 m. sausio 26 d. Sprendimo *Herbosch Kiere*, C-2/05, EU:C:2006:69, 25 punktas ir 2017 m. balandžio 27 d. Sprendimo *A?Rosa Flussschiff*, C-620/15, EU:C:2017:309, 42 punktas).

89 Vis d?lto ESS 4 straipsnio 3 dalyje ?tvirtintas lojalaus bendradarbiavimo principas ?pareigoja A1 pažym? i?duodan?i? kompetenting? valstyb?s nar?s institucij? teisingai ?vertinti su taikytin? teis?s akt? socialin?s apsaugos srityje nustatymu susijusius faktus ir užtikrinti ?ioje pažymoje nurodyt? duomen? tikslum? (2017 m. balandžio 27 d. Sprendimo *A?Rosa Flussschiff*, C-620/15, EU:C:2017:309, 39 punktas ir 2018 m. vasario 6 d. Sprendimo *Altun ir kt.*, C-359/16, EU:C:2018:63, 37 punktas).

90 Be to, min?ta institucija tokio i?davimo pagr?stumu? privalo apsvarstyti i? naujo ir prireikus panaikinti A1 pažym?, jeigu valstyb?s nar?s, ? kuri? komandiruoti darbuotojai, kompetentinga institucija abejoja d?l faktini? aplinkybi?, kuriomis remiantis i?duota tokia pažyma, taigi d?l joje nurodyt? duomen? tikslumo, ypa? tod?l, kad jie neatitinka Reglamento Nr. 883/2004 12 straipsnio 1 dalyje numatyt? reikalavim? (šiuo klausimu ?r. 2018 m. vasario 6 d. Sprendimo *Altun ir kt.*, C-359/16, EU:C:2018:63, 43 punkt? ir jame nurodyt? jurisprudencij?).

91 Tuo atveju, kai atitinkamoms institucijoms nepavyksta susitarti, kaip vertinti atitinkamas specifin?s situacijos aplinkybes, jos gali kreiptis ? Administracin? komisij? (šiuo klausimu ?r. 2018 m. vasario 6 d. Sprendimo *Altun ir kt.*, C-359/16, EU:C:2018:63, 44 punkt? ir jame nurodyt? jurisprudencij?).

92 Jeigu min?tai komisijai nepavyksta suderinti kompetenting? institucij? nuomon?s d?l konkre?iu atveju taikytin? teis?s akt?, valstyb? nar?, ? kuri? komandiruoti atitinkami darbuotojai, nepažeisdama pažym? i?davusioje valstyb?je nar?je numatyt? teisin?s gynybos priemoni?, bent jau turi teis? prad?ti proced?r? d?l ?sipareigojim? ne?vykdyimo pagal SESV 259 straipsn?, siekdama, kad parei?kus tok? ie?kin? Teisingumo Teismas i?nagrint? klausim? d?l tokiems darbuotojams taikytinos teis?s ir d?l A1 pažymoje nurodyt? duomen? netikslumo (šiuo klausimu ?r. 2018 m. vasario 6 d. Sprendimo *Altun ir kt.*, C-359/16, EU:C:2018:63, 45 punkt?).

93 Todėl Reglamento Nr. 883/2004 taikymo sąlygų vertinimo klaidos, net ir akivaizdžios, atveju ir net jeigu paaiškėtų, kad atitinkamą darbuotojų veiklos sąlygos akivaizdžiai nepatenka į nuostatos, kuria remiantis buvo išduota A1 pažyma, materialinę taikymo sritį, turi būti laikomasi procedūros, skirtos galimiems atitinkamą valstybių narių įstaigų ginčams dėl A1 pažymų galiojimo ar teisingumo spręsti (2018 m. vasario 6 d. Sprendimo *Altun ir kt.*, C-359/16, EU:C:2018:63, 46 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija)

94 Pripažinus, kad valstybės narės, kurių komandiruotas darbuotojas, gali priimti teisės aktus, pagal kuriuos jos institucijos galėtų kreiptis į šios valstybės teismų ir vienašališkai pripažinti A1 pažymų negaliojančią, kiltų pavojus valstybių narių kompetentingų institucijų lojaliu bendradarbiavimu grindžiamai sistemai. Todėl, kol A1 pažyma nėra panaikinta arba paskelbta negaliojančia, ji iš principo privaloma valstybės narės, kurių komandiruoti darbuotojai, teisės sistemoje, todėl privaloma ir jos institucijoms (šiuo klausimu žr. 2006 m. sausio 26 d. Sprendimo *Herbosch Kiere*, C-2/05, EU:C:2006:69, 30 ir 31 punktus).

95 Todėl tokios teisės normos, kaip įstatymo programos 23 ir 24 straipsniai, pagal kurias Belgijos Karalystės kompetentingoms institucijoms leidžiama vienašališkai taikyti darbuotojui Belgijos teisės aktus, draudžiamos pagal Reglamento Nr. 883/2004 11 straipsnio 1 dalyje tvirtintą principą, kad pagal darbo sutartį dirbantys darbuotojai draudžiami tik pagal vieną socialinės apsaugos sistemą, ir teisinio saugumo principą, pagal kurį reikalaujama, kad teisės aktai, ypač kai jais privatiems asmenims sukeliamas neigiamas padarini, būtų aiškūs ir tikslūs, o jų taikymą teisės subjektai galėtų aiškiai numatyti (šiuo klausimu žr., be kita ko, 2013 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Test Claimants in the Franked Investment Income Group Litigation*, C-362/12, EU:C:2013:834, 44 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

96 Be to, tokios teisės normos, kaip nagrinėjamosios pagrindinėje byloje, juo labiau nesuderinamos su reglamentu Nr. 883/2004 ir Nr. 987/2009 nuostatomis, reglamentuojančiomis procedūrą, kurios reikia laikytis kilus sunkumų dėl šio reglamento taikymo ar aiškinimo, visų pirma jei valstybės narės, kurių komandiruotas darbuotojas, mano, kad nevykdytos Reglamento Nr. 883/2004 12 straipsnio 1 dalies taikymo sąlygos.

97 Šios išvados nepaneigia Belgijos Karalystės argumentas, kad šios valstybės narės nacionalinės institucijos tuo atveju, jei nustatomas sukčiavimas, gali atsisakyti taikyti Reglamento Nr. 883/2004 12 straipsnio 1 dalį.

98 Pirma, konstatuotina, kad nė vienoje šio reglamento ar Reglamento Nr. 987/2009 nuostatoje nenumatytas leidimas valstybėms narėms vienašališkai įstatyme numatyti, kad Reglamento Nr. 883/2004 12 straipsnio 1 dalis netaikoma sukčiavimo ar piktnaudžiavimo atvejais, todėl lojalaus bendradarbiavimo principas, sukonkretintas Reglamento Nr. 883/2004 76 straipsnio 6 dalyje ir Reglamento Nr. 987/2009 5 straipsnyje, taikomas ir tokiais atvejais.

99 Remiantis Teisingumo Teismo suformuota jurisprudencija, teisės subjektai negali sukčiaudami arba piktnaudžiaudami remtis Sąjungos teisės normomis, nes sukčiavimo ir piktnaudžiavimo teise draudimo principas yra bendrasis Sąjungos teisės principas, kurio teisės subjektai privalo laikytis. Iš tiesų Sąjungos teisės aktų taikymas negali būti išplėstas tiek, kad apimtų veiksmus, atliekamus turint tikslą sukčiaujant arba piktnaudžiaujant pasinaudoti Sąjungos teise numatytais privalumais (2018 m. vasario 6 d. Sprendimo *Altun ir kt.*, C-359/16, EU:C:2018:63, 48 ir 49 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija).

100 Tokiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas konstatavo, kad kai, vykstant Reglamento Nr. 883/2004 76 straipsnio 6 dalyje numatytam dialogui, valstybės narės, kurių buvo komandiruoti darbuotojai, įstaiga pateikia A1 pažymą išdavusiai įstaigai konkrečių rodymų, kurie leidžia

manyti, kad šios pažymos buvo gautos suk?iaujant, pastaroji ?staiga, vadovaudamasi lojalaus bendradarbiavimo principu ir atsižvelgdama ? šiuos ?rodymus, turi persvarstyti ši? pažym? išdavimo pagr?stum? ir prireikus jas atšaukti (2018 m. vasario 6 d. Sprendimo *Altun ir kt.*, C?359/16, EU:C:2018:63, 54 punktas).

101 Jeigu pažymas išdavusi ?staiga atsisako persvarstyti per proting? termin?, min?tais ?rodymais turi b?ti galima remtis per teismo proces? siekiant, kad valstyb?s nar?s, ? kuri? buvo komandiruoti darbuotojai, teismas neatsižvelgt? ? atitinkamas pažymas (2018 m. vasario 6 d. Sprendimo *Altun ir kt.*, C?359/16, EU:C:2018:63, 55 punktas).

102 Tokiu atveju nacionalinis teismas gali neatsižvelgti ? atitinkamas A1 pažymas ir turi nustatyti, ar asmen?, kurie, kaip ?tariama, pasinaudojo komandiruotaisiais darbuotojais naudodami pažymas, kurios buvo gautos suk?iaujant, atsakomyb? gali kilti pagal taikytin? nacionalin? teis? (2018 m. vasario 6 d. Sprendimo *Altun ir kt.*, C?359/16, EU:C:2018:63, 60 punktas).

103 Vis d?lto asmenys, kurie per tok? proces? kaltinami tuo, kad pasinaudojo komandiruotaisiais darbuotojais naudodami pažymas, kurios buvo gautos suk?iaujant, turi tur?ti galimyb? paneigti ?rodymus, kuriais grindžiamas šis procesas, laikantis su teise ? teising? bylos nagrin?jim? susijusi? garantij?, prieš tai, kai nacionalinis teismas nusprendžia neatsižvelgti ? šias pažymas ir išreiškia savo pozicij? d?l min?t? asmen? atsakomyb?s pagal taikytin? nacionalin? teis? (2018 m. vasario 6 d. Sprendimo *Altun ir kt.*, C?359/16, EU:C:2018:63, 56 punktas).

104 Konstatuotina, kad nagrin?jamu atveju gin?ijami nacionalin?s teis?s aktai neatitinka šio sprendimo 100 ir 101 punktuose nurodyt? s?lyg?.

105 Viena vertus, šiuose teis?s aktuose nenumatyta pareigos prad?ti reglamentuose Nr. 883/2004 ir 987/2009 numatyt? dialogo ir taikinimo proced?r?. Kita vertus, pagal šiuos teis?s aktus ?galiojimai konstatuoti suk?iavim? ir d?l šios priežasties neatsižvelgti ? A1 pažym? suteikiami ne vien nacionaliniam teismui, bet ir numatyta, kad Belgijos socialin?s apsaugos institucijos ir Belgijos socialiniai inspektoriai per neteismin? proced?r? gali nuspr?sti taikyti komandiruotiems darbuotojams Belgijos socialin?s apsaugos teis?s aktus.

106 Antra, iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad valstyb? nar? negali jai pagal Sutart? tenkan?i? ?sipareigojim? nevykdymo pateisinti aplinkybe, kad kitos valstyb?s nar?s taip pat nevykdo ?sipareigojim?. Sutartimi sukurtoje S?jungos teisin?je sistemoje valstybi? nari? S?jungos teis?s ?gyvendinimas negali priklausyti nuo abipusiškumo s?lygos. SESV 258 ir 259 straipsniuose numatytos tinkamos teisi? gynimo priemon?s valstybi? nari? ?sipareigojim? pagal Sutart? nevykdymo atvejais (žr. 2009 m. lapkri?io 19 d. Sprendimo *Komisija / Suomija*, C?118/07, EU:C:2009:715, 48 punkt? ir jame nurodyt? jurisprudencij?).

107 Tre?ia, d?l argumento, kad A1 pažym? panaikinimo teisinis reglamentavimas yra neišbaigtas ir fragmentiškas, tod?l valstyb?s nar?s susiduria su sunkumais ir turi imtis skubi? priemoni?, kad b?t? paskirtos sankcijos už suk?iavim?, konstatuotina, kad neatmestina, jog praktikoje bendradarbiavimo ir taikinimo proced?ra ne visada veikia pakankamai gerai ir be trikdži?, ta?iau valstyb?s nar?s negali remdamosi sunkumais, galin?iais kilti renkant reikiam? informacij?, ar problemomis, kuri? gali kilti bendradarbiaujant kompetentingoms ?staigoms, pateisinti iš S?jungos teis?s kylan?i? ?sipareigojim? nevykdymo (šiuo klausimu žr. 2013 m. birželio 6 d. Sprendimo *Komisija / Belgija*, C?383/10, EU:C:2013:364, 53 punkt? ir jame nurodyt? jurisprudencij?).

108 Ketvirta, d?l Belgijos Karalyst?s nurodyto argumento, kad net ir tuo atveju, kai suinteresuotajam asmeniui jau taikoma valstyb?s nar?s, kur yra pažym? išdavusi institucija,

socialin?s apsaugos sistema, Belgijos socialin?s apsaugos sistemos taikymas nereiškia dvigubo draustumo, nes pagal Reglamento Nr. 987/2009 6 straipsnio 1 dalies a punkt? suinteresuotajam asmeniui laikinai taikomi valstyb?s nar?s, kurioje jis faktiškai dirba pagal darbo sutart? ar savarankiškai, teis?s aktai, konstatuotina, kad d?l tokio aiškinimo šio reglamento 5 straipsnio 2–4 dalys netekt? dalyko. Iš ties?, kai yra pagal šio reglamento 5 straipsnio 1 dal? išduotas dokumentas, to paties reglamento 5 straipsnio 2–4 dalyse numatyta proced?ra turi b?ti taikoma, jei skirting? valstybi? nari? institucijos nesutaria d?l šio dokumento, o Reglamento Nr. 987/2009 6 straipsnis tokiu atveju netaikomas.

109 Šiomis aplinkyb?mis reikia pritarti Komisijos kaltinimams, grindžiamiems Belgijos Karalyst?s ?sipareigojim? pagal Reglamento Nr. 883/2004 11 straipsnio 1 dal?, 12 straipsnio 1 dal?, 76 straipsnio 6 dal? ir Reglamento Nr. 987/2009 5 straipsn? ne?vykdimu.

110 D?l kaltinimo, grindžiamo Sprendimo Nr. A1 pažeidimu, konstatuotina, kad pagal suformuot? jurisprudencij? toks sprendimas, nors gali pad?ti socialin?s apsaugos institucijoms, taikan?ioms S?jungos teis? šioje srityje, ne?pareigoja ši? institucij? laikytis tam tikros tvarkos ar taikant S?jungos teis?s normas laikytis tam tikro aiškinimo (1992 m. liepos 8 d. Sprendimo *Knoch*, C?102/91, EU:C:1992:303, 52 punktas ir 1992 m. spalio 1 d. Sprendimo *Grisvard ir Kreitz*, C?201/91, EU:C:1992:368, 25 punktas).

111 Taigi Sprendimas Nr. A1 n?ra ?statymo gali? turintis aktas, tod?l Belgijos Karalyst?s negalima kaltinti, kad priimdama ?statymo programos 23 ir 24 straipsnius ji pažeid? š? sprendim?.

112 Tokiomis aplinkyb?mis kaltinim?, grindžiam? Sprendimo Nr. A1 pažeidimu, reikia atmesti kaip nepagr?st?.

113 Remiantis tuo, kas išd?styta, konstatuotina, kad priimdama ?statymo programos 23 ir 24 straipsnius Belgijos Karalyst? ne?vykd? ?sipareigojim? pagal Reglamento Nr. 883/2004 11 straipsnio 1 dal?, 12 straipsnio 1 dal?, 76 straipsnio 6 dal? ir Reglamento Nr. 987/2009 5 straipsn?.

D?l bylin?jimosi išlaid?

114 Pagal Teisingumo Teismo proced?ros reglamento 138 straipsnio 1 dal? iš pralaim?jusios šalies priteisiamos bylin?jimosi išlaidos, jei laim?jusi šalis to reikalavo. Kadangi Komisija reikalavo priteisti iš Belgijos Karalyst?s bylin?jimosi išlaidas ir buvo nustatyta, kad iš esm?s ne?vykdyti ?sipareigojimai, pastaroji turi padengti bylin?jimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

1. **Priimdama 2012 m. gruodžio 27 d. ?statymo programos 23 ir 24 straipsnius Belgijos Karalyst? ne?vykd? ?sipareigojim? pagal 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 883/2004 d?l socialin?s apsaugos sistem? koordinavimo, iš dalies pakeisto 2012 m. geguž?s 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 465/2012, 11 straipsnio 1 dal?, 12 straipsnio 1 dal?, 76 straipsnio 6 dal? ir 2009 m. rugs?jo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 987/2009, nustatan?io Reglamento Nr. 883/2004 ?gyvendinimo tvark?, 5 straipsn?.**

2. **Atmesti likusi? ieškinio dal?.**

3. **Priteisti iš Belgijos Karalyst?s bylin?jimosi išlaidas.**

Parašai.

* Proceso kalba: pranc?z?.